

פסחים קט

משה שווערד

כ א ס ק ל ב י ג ו ד ו

סאה=6 קב
קב=4 לוג
לוג=4 רביעית

40 סאה= $40 * 4 * 4 * 6$ (96 רביעית)
40 סאה=3,840 רביעית

אמה=6 טפחים (24 אצבעות)
טפח=4 אצבעות
מקוה=אמה (24 אצבעות) * אמה (24 אצבעות) * 3 אמה (72 אצבעות)=41,472 אצבעות

מקוה=3,840 רביעית=41,472 אצבעות

$41,472 / 3,840$
10.8= אצבעות לכל רביעית

$10.8 = 2.7 * 2 * 2$

1. תלמוד בבלי מסכת פסחים דף קט/א

קליות ואגוזין בערב פסח כדי שלא ישנו וישאלו אמרו עליו על רבי עקיבא שהיה מחלק קליות ואגוזין לתינוקות בערב פסח כדי שלא ישנו וישאלו תניא רבי אליעזר אומר [3] חוטפין מצות בלילי פסחים בשביל תינוקות שלא ישנו תניא אמרו עליו על רבי עקיבא מימיו לא אמר הגיע עת לעמוד בבית המדרש חוץ מערבי פסחים וערב יום הכפורים בערב פסח בשביל תינוקות כדי שלא ישנו וערב יום הכפורים כדי שיאכילו את בניהם

2. רמב"ם ז-חו"מ-ג

וצריך לעשות שינוי בלילה הזה כדי שיראו הבנים וישאלו ויאמרו מה נשתנה הלילה הזה מכל ... וכיצד משנה מחלק להם קליות ואגוזים ועוקרים השולחן מלפניהם קודם שיאכלו וחוטפין מצה זה מיד זה וכיוצא בדברים האלו

3. הרא"ש על פסחים פרק עשירי - סימן כב

כב תניא רבי אליעזר אומר חוטפין מצה בלילי פסחים בשביל התינוקות כדי שלא ישנו אמרו עליו על ר"ע מימיו לא אמר הגיע עת לעמוד מבית המדרש חוץ מלילי פסחים ועיה"כ לילי פסחים בשביל התינוקות שלא ישנו עיה"כ כדי שיאכילו בניהם

4. רש"י מסכת פסחים דף קט עמוד א

חוטפין מצה - מגביהין את הקערה בשביל [1] תינוקות שישאלו, ואית דמפרש: חוטפין מצה - [2] אוכלין מהר, וזה הלשון עיקר מדמייתי הא דר' עקיבא בהדה.

5. רשב"ם מסכת פסחים דף קט עמוד א

חוטפין מצה. מגביהין את הקערה בשביל תינוקות שישאלו ואית דמפרשי חוטפין מצה אוכלין מהר שני לשונות הללו פירש רבינו. ויש גורסין מצות מגביהין את הקערה שיש בה מצה ומרור וב' תבשילין. [4] ולי נראה חוטפין מסלקין את הלחם מיד

התינוקות שלא יהו ישנים מתוך מאכל הרבה כדרך התינוק אחר אכילתו ושוב לא ישאלו אבל עכשיו כשחוטפים מהן לא ישנו וישאלו כלומר לא ישנו שלא אכלו כדי שבען וישאלו כשיראו השינויים שאנו עושין היכירא לתינוקות כדלקמן...

6. שו"ע יורה דעה - סימן רמה

(יב) לא יבטלו התינוקות כלל, חוץ מערב שבת וערב יום טוב בסוף היום:

7. תוס' (מו"ק יד):

מיהו נראה לי דשמחת הרגל נמי דרבנן ושמחת היינו בשלמי שמחה כדאיתא בחגיגה

8. רמב"ם בהל' יו"ט (פרק ו' הל' יז-יח)

וחייב אדם להיות בהן שמח וטוב לב הוא ובניו ואשתו ובני ביתו וכל הנלוים עליו שנאמר ושמחת בחגך וגו', אף על פי שהשמחה האמורה כאן היא קרבן שלמים כמו שאנו מבארין בהלכות חגיגה יש בכלל אותה שמחה לשמוח הוא ובניו ובני ביתו כל אחד ואחד כראוי לו. כיצד הקטנים נותן להם קליות ואגוזים ומגדנות, והנשים קונה להן בגדים ותכשיטין נאים כפי ממונו, והאנשים אוכלין בשר ושתיין יין שאין שמחה אלא בבשר ואין שמחה אלא ביין.

9. רמב"ם הל' חגיגה (פרק א' הל' א)

והשמחה האמורה ברגלים היא שיקריב שלמים יתר על שלמי חגיגה, ואלו הם הנקראים שלמי שמחת חגיגה שנאמר וזבחת שלמים ואכלת שם ושמחת לפני ה' אלקיך, ונשים חייבות במצוה זו

10. מקובץ אור ישראל

ותירץ הגר"ח שבגמ' (פסחים) מובא ב' מיני שמחת יו"ט. א' יש שמחה ע"י אכילת בשר שלמים. ב' יש שמחה כללית שאפשר לקיים ג"כ ע"י דברים של חול כגון יין, בגדים צבעונים וכדו'. ובאמת יש ב' חיובי שמחה ביו"ט מדאורייתא: החיוב ע"י אכילת בשר שלמים, והחיוב כללית שאפשר לקיים ע"י דברים של חול המשמחים אותו.

הדרשה שהביאה הגמ' בנוגע לליל ראשון של יו"ט היא אך ורק לגבי החיוב שמחה ע"י אכילת בשר שלמים. אף שיש חיוב שמחה ע"י אכילת בשר שלמים כל הרגל, בליל ראשון הוא פטור מחיוב זה. אבל החיוב שמחה כללית נוהג כל ימי הרגל אפי' בליל ראשון.

ולכן ניחא מה שאין אבילות נוהגת בליל ראשון של יו"ט, משום שהאבילות נדחה מפני החיוב שמחה כללית. מכיון שיש חיוב שמחה אתי מצות עשה של רבים של שמחת יו"ט ודוחה המצות עשה של יחיד של אבילות.

והגר"ח הסביר שהטעם שאין חיוב שמחה באכילת בשר שלמים בליל ראשון הוא משום שאי אפשר להקריב שלמי שמחה אלא בזמן שיש חיוב שמחה והוא ביו"ט עצמו (ולכן א"א להקריב את הקרבן בעיו"ט). ומכיון שאין מקריבין קרבנות בלילה, אי אפשר להקריב הקרבן שלמים עד היום, וממילא א"א לאכול בשר שלמים אלא מיום הראשון ואילך, אבל לא בליל ראשון, שאין כאן קרבנות שלמים לאכול. ולפ"ז ניחא מה שהשמיט הרמב"ם הפטור שמחה בליל ראשון שהפטור אינו אלא על האכילת שלמים ולא על השמחה כללית. ופטור זה כבר נשמע מדבריו בהל' חגיגה שאי אפשר להקריב שלמי שמחה עד היום, וממילא אין חיוב שמחה בלילה.

ולפי הגר"ח יש לתרץ כמה מהקושיות. הרמב"ם לא הביא בהל' חגיגה את הדינים השייכים לזמנו משום שבהל' חגיגה הוא מיירי במצוה נפרדת של חיוב שמחה של אכילת שלמים. דינים אלו אינם נוגעים כ"כ למצוה זו, שא"א לקיים מצות אכילת שלמים אלא דוקא ע"י אכילת קרבן שלמים, ולא על ידי שאר דברים המשמחים.

ולפ"ז מובן למה בזמן שהמקדש היה קיים לא היתה היכולת לקיים את המצוה ע"י שתית יין. הגמ' הדגישה שבזמן המקדש אין שמחה אלא בבשר משום שאף שמקיים את השמחה הכללית ע"י שאר מיני שמחה, מ"מ אם לא אכל בשר שלמים לא יצא מצוה זו. אך אם אכל שלמים, הרי הוא ג"כ קיים את המצוה כללית של שמחת יו"ט. ובוה"ז, שא"א לקיים מצות אכילת שלמים, הגמ' הדגישה שעדיין יש חיוב שמחה כללית שיכולים לקיים ע"י שתית יין ושאר מיני שמחות.

11. ספר בניהו בן יהוידע על פסחים דף קט"א

או יובן בס"ד הנאת המלבוש מצויה אצל האשה יותר מן האיש, כי הלבוש נתהווה בעולם מכח חטא עץ הדעת שהתחילה בו חוה, כי קודם זה [בראשית ב' כ"ה] ויהיו שניהם ערומים האדם ואשתו ולא יתבוששו, אך אחר אכילת עץ הדעת הרגישו בוה

שהם ערומים, דכתיב [בראשית ג' ז'] וידעו כי ערומים הם ויתפרו עלי תאנה ויעשו להם חגורות. **ונמצא כי האשה סיבבה המלבוש בעולם ולכן הנאתה ושמתה תהיה מן המלבושין יותר מן האיש.** ועוד כאשר ידעו שהם ערומים והיו בושין זה מזה עד שעשו להם לבוש מעלי תאנה, היתה בושתה של האשה יותר מן האיש, ולכן גם עתה האיש יעמוד ערום לפני אשתו, מה שאין כן האשה בושה לעמוד ערומה בפני בעלה, ונמצא אחר שעשו להם הלבוש לכסות גופם היתה הנאת האשה מן המלבוש יותר משל איש, וכיון דהנאת הלבוש ושמתה אצל האשה יותר מן האיש, לכך כתיב אצל אשת חיל [משלי ל"א כ"ה] עוה והדר לבושה ותשחק ליום אחרון:

12. ספר בנייהו בן יהוידע על פסחים דף קט"א

שם עכשיו שאין בית המקדש קיים אין שמחה אלא ביין. קשה וכי עכשיו אין אוכלים בשר, ולמה היין מילא מקום שמחת הבשר של שלמים של זמן בית המקדש, ואין הבשר של חולין שאוכלין עתה ממלא מקום שמחת הבשר של זמן בית המקדש. **ונראה לי בס"ד דהשמחה צריך שתהיה שלימה לנפש ולגוף, דהיינו שהגוף נהנה מן אכילת הבשר, והנפש נהנית מן בירור נצוצות קדושה הנעשה באכילת הבשר, ולכן באכילת שלמים היתה שמחה שלימה, דאפילו עם הארץ עושה בירור שלם באכילת בשר שלמים, שיהיה לו עזר מצד קדושת הבשר, ומצד קדושת המקום, ולכן כתיב באכילת השלמים [דברים י"ב י"ח] ושמחת לפני ה' אלקיך, אמנם כשאין בית המקדש קיים צריך גבר בגוברין לברר נצוצות קדושה מן אכילת הבשר, שלכן אמרו רבותינו ז"ל עם הארץ אסור לאכול בשר מפני שאינו יכול לברר באכילתו, ולכן אין שמחה שלימה לנפש באכילת הבשר, אך היין בירור שלו הוא יותר נקל מן הבשר, לכן יש בו שמחה גם לנפש. או יובן בס"ד בזמן שבית המקדש קיים אין דאגות בלב, לכך השמחה בבשר לבדו ואין צריכין לייין להסיר דאגות שבלב. אך בזמן שאין בית המקדש קיים, שהדאגות מצויים הרבה אצל כל אדם אין שמחה בבשר, מאחר כי האורב היא הדאגה בחדר של הלב, לכך אין שמחה אלא ביין שטבעו להעביר הדאגות וממילא תתעורר השמחה:**

13. שו"ת הריב"ש סימן רצד

תשובה: לא כי, אלא מדאורייתא בעינן מ' סאה לאדם הטובל במי מקוה. דהכי תניא (חגיגה יא): ורחץ את בשרו במים, במי מקוה; כל בשרו, מים שכל גופו עולה בהן, וכמה הן? אמה על אמה ברום שלש אמות; ושערו חכמים מי מקוה מ' סאה. הנה דרשו תחלה שצריך מי מקוה, ר"ל שהמקום שטובל בו לא יהיו שאובין, שיביא עתה ויטבול, אלא צריך שיהיו כבר מי מקוה שנקו שם מאיליהן; וזה מדכתיב: במים, בפתחות הבי"ת, כלומר: המים המיוחדין. ודרשו עוד, מדכתיב: כל בשרו, שיהיה כל גופו עולה בהן, ר"ל בטל בהן, מלשון: תעלה באחד ומאה; וזהו: אמה על אמה ברום שלש אמות. ר"ל: שהמקום שטובל בו האדם המחזיק כל גופו, ושיהיה בטל במים שבו, דהיינו: אמה על אמה ברום שלש אמות, צריך שיהיה מלא מים, כשיבא האדם לטבול, לא שיהיה הוא מכוסה במים בהתפתח המים מחמת גופו. **וכל זה הוא מן התורה. וחכמים שערו, שאמה על אמה ברום שלש אמות הם מ' סאה, ושכך שער מי מקוה לכל התמונות שיהיו לו; ר"ל: שהמקוה שהוא מזאת התמונה צריך שיהיה מלא; ושאר התמונות, כל שיהיו בו מ' סאה, די, כל שהטובל יתכסה בו כלו בבית אחת. וכן פירש רש"י ז"ל זה בפרק ערבי פסחים (קט) וז"ל שם: במים, במי מקוה, מים המיוחדיים שנקו מתחלה מעצמן, מדלא כתיב: במים, למעוטי מים שאובין, דאזיל השתא ומייתו וטביל. כל בשרו, מדלא כתיב בשרו, שכל גופו עולה בהן, בטל בהן; מים שכל גופו מכוסה בהן, דהיינו: אמה על אמה ברום שלש אמות; צריך שיהא הכלי מלא מים שיטבול בו האד; עכ"ל; והרי הוא מבואר כמו שכתבתי. ואמת, שאין מ' סאה כתובה בתורה, ולא שלש אמות, אלא שכן למדו חכמים מפי השמועה, שמה שכתו בתורה: את כל בשרו, ר"ל: כל גופו עולה בהן, שהם אמה על אמה ברום שלש אמות. כמו שלמדו מהלכה למשה מסיני, שהאכילה הכתובה בתורה היא בכזית, והאוכל ביום הכפורים בככותבת. וכמו שלמדו מפי השמועה, חכמים ז"ל, דמלאכה שאסרה תורה בשבת הם אבות מלאכות ארבעים חסר אחת. ושעור כל אחד ואחד למיתה ולמלקות ולקרבו. כמו שאמרנו בפ"ק דערובין (ד): שעורין חציצין ומחיצין, הלכה למשה מסיני. וכל הפסוק של: ארץ חטטה וגו', שדרשוהו כלו לשעורין, אמרינו התם, דאסמכתא בעלמא הוא, דהא לא כתיבי בההוא קרא: אלא הלכתא ניהו, וקרא אסמכתא בעלמא; דהא לא בהכי משתעי קרא. אלא בשבחה דארץ ישראל; ואעפ"כ עונשין על השעורין בכרת ומיתה ומלקות. וכן נמי אמרינו בפרק בתרא דיומא (פ): שעורין של עונשין, הלכה למשה מסיני. והכי נמי אמרינו התם (בערובין ד:), בהאי קרא גופיה, גבי חציצה דשעורין, דמדאורייתא איכא חציצה בשעורין כמו בבשרו; כיון דלבשרו אתיא מבשרו במים, שלא יהיה דבר חוצץ בין בשרו למים, כי דרשינן נמי מאת בשרו, הטפל לבשרו, דהיינו שעורו, לעשותו כבשרו ילפינן ליה. ולהא לא איצטריך הלכתא, וכי אצטריך, לרבו ולמעוטו ולמקפיד ושאינו מקפיד, וגזרו וכו'; כלומר: שלמדנו מהלכה, דחציצה שאסרה תורה, היינו ברובו ובמקפיד, ובאו חכמים וגזרו אחר כן במעוטו המקפיד, וברובו שאינו מקפיד, וזהו דרבנן. **וכבר כתב הרשב"א****

ז"ל בפירוש בשער המים, וז"ל: ואפי' אדם קטן, שכל גופו עולה בפחות מכן, לא יטבול בפחות מארבעי' סאה; שכך קבלו מסיני: מים שכל גופו של אדם בינוני עולה, ואפי' חסר קרשוב, פסול; שכל ששערו חכמים כך הוא, בארבעים סאה הוא טובל וכו'. נמצינו למדין, דארבעים סאה דבר תורה; ולא תימא מדרבנן וקראי אסמכתא הן, אלא דאורייתא ממש הוא. דתניא בתוספתא: הטמא שירד לטבול, ספק טבל ספק לא טבל, ואפי' טבל, ספק יש בו מ' סאה ספק אין בו; שני מקואות, אחד יש בו מ' סאה ואחד אין בו, טבל באחד מהן ואינו יודע באי זה טבל; ספקו טמא; אלמא, מדספקו טמא, שמע מינה דאורייתא הן; עכ"ל. ...

14. צל"ח מסכת פסחים דף קט עמוד ב

שם ולא יפחתו לו מארבעה כוסות, היכי מתקני רבנן מידי דאתי בה לידי סכנה וכו'. ולכאורה יפלא, הלא בכל ליל שבת וליל יו"ט תיקנו רבנן כוס של קידוש, וגם ברכת המזון טעונה כוס, ובפרט להפוסקים שגם ביחיד טעונה כוס, ולמה לא היה קשה לו היכי תיקנו רבנן זוגא, ואי משום דשותה גם באמצע סעודה כמה כוסות, קשה והלא גם בכאן יכול לשתות בין הכוסות הללו. ולכן נראה דודאי ידע שאין כוס של קידוש מצטרף לכוס של ברכת המזון, שהרי ברכת המזון הוא כמו היסח הדעת וסילוק, אלא שהיה קשה לו על השני כוסות הראשונים שהם זוגא ולא ישתה אדם תרי, וכן על שתי כוסות אחרונים, ורבה השיב לו שכוס של ברכה מצטרף לטובה, שאע"פ שהיה הפסק בינתים הסעודה כולה אפ"ה מצטרף לטובה.

15. רמב"ם הל' ע"ז יא:טז

ודברים האלו כולן דברי שקר וכזב הן והם שהטעו בהן עובדי כוכבים הקדמונים לגויי הארצות כדי שינהגו אחריהן ואין ראוי לישראל שהם חכמים מחוכמים להמשך בהבלים אלו ולא להעלות על לב שיש תועלת בהן שנאמר כי לא נחש ביעקב ולא קסם

בישראל ונאמר כי הגוים האלה אשר אתה יורש אותם אל מעוננים ואל קוסמים ישמעו ואתה לא כן וגו' כל המאמין בדברים האלו וכיוצא בהן ומחשב בלבו שהן אמת ודבר חכמה אבל התורה אסרתן אינו אלא מן הסכלים ומחסרי הדעת ובכלל הנשים והקטנים שאין דעתן שלימה אבל בעלי החכמה ותמימי הדעת ידעו בראיות ברורות שכל אלו הדברים שאסרה תורה אינם דברי חכמה אלא תהו והבל שנמשכו בהן חסרי הדעת ונטשו כל דרכי האמת בגללן ומפני זה אמרה תורה כשהזירה על כל אלו ההבלים תמים תהיה עם ה' אלקיך:

16. רמב"ן עה"ת ויקרא ז:יז

ודע כי כאשר הבריאה מתחילה במעשה בראשית בגוף האדם ובכל בעלי הנפש והצמחים והמתכות מארבע יסודות, ונתחברו ארבעתם בכח א-להי, להיות מהן גוף גס מורגש לכל חמשת ההרגשות לעביו ולגסותו, כך היתה יצירה משני יסודות מן האש והאוויר והיה מהם גוף אינו נרגש ולא מושג לאחת מן ההרגשות, כאשר נפש הבהמה איננה מושגת להרגשות לדקותה, והגוף הזה הוא רוחני יטוס לדקותו וקלותו באש ובאוויר וכאשר ההרכבה בכל דבר סיבת ההויה וההפסד במורכב מארבע יסודות, כך היא במורכבים האלו משני היסודות, כי בהתחברותם יהיה בעל הגוף חי ובהתפרדם יהיה כמת:

ולכך אמרו רבותינו (חגיגה טו -) ששה דברים נאמרו בשדים, שלשה כמלאכי השרת, ושלשה כבני אדם, שלשה כמלאכי השרת, יש להם כנפים כמלאכי השרת, וטסים כמלאכי השרת, ויודעין מה שעתידי לבא כמלאכי השרת יודעין סלקא דעתך, אלא אימא שומעין מה שעתידי להיות שלשה כבני אדם, אוכלין ושותין כבני אדם, פריין ורביין כבני אדם, ומתים כבני אדם וסיבת המתה פירוד החבור, היא הסיבה בכל המורכבים וסיבת הטיסה, בקלות יסודותם, כאשר נראה גם בעוף כי מפני שגברו עליו האש והאוויר והיסודות האחרים בו מעטים הוא טס ופורח, וכל שכן אלו שאין בהם מן היסודות הכבדים כלום שטיסתן גדולה, יעופו ולא ייגעו וענין האכילה ללחוד מן המים והאש הריחות והליחות, כענין האש שתלחוד המים אשר בתעלה והוא ענין ההקטרות שיעשו בעלי נגרומנסיא"ה לשדים, וסיבתה היושב אשר תיבש האש אשר באויר בגופן, וצריך להחזירה, כאשר היא האכילה באדם לצורך מה שהוא ניתך ממנו:

17. מאירי פסחים קט:

ככמה מקומות ביארנו שבאותם הזמנים היו העם נמשכים אחר דברי' המוביים כלחשים ונחשים ופעולות המוניות וכל שלא היה בהם סרך עבודה זרה ודרכי האמורי לא חששו בהם חכמים לעקרם וכל שכן במה שהיה הרגילות אצלם בו כל כך שהיה טבעם מקבל בענין חזוק או חולשה וכמו שהעידו בסוגיא זו דקפיד קפדינן ליה דלא קפיד לא קפדינן ליה וממין דברים אלו הוא שהיו רגילים להזהר מן הזוגות וכשתקנו חכמים ארבע כוסות שלא לגרוע או להוסיף מצד אותם ההבלים הוצרכו לרוב רגילותם לתת טעם לדבריהם והוא שאמרו ליל שמורים הוא לילה המשומר ובא מן המזיקין ...

18. שולחן ערוך יורה דעה הלכות מעונן ומכשף סימן קעט סעיף ו

מי שנשכו עקרב מותר ללחוש עליו, ה ואפילו בשבת, יג] ואף על פי שאין הדבר מועיל כלום הואיל ומסוכן הוא התירו, כדי שלא תטרף דעתו עליו.

19. ביאור הגר"א יורה דעה סימן קעט

[יג] ואע"פ כו'. הרמב"ם וכ"כ בפ"י המשנה לפ"ד דעבודת כוכבים אבל כל הבאים אחריו חלקו עליו שהרי הרבה לחשים נאמרו בגמרא והוא נמשך אחר הפלוסופיא הארורה ולכן כ' שכשפים ושמות ולחשים ושדים וקמיעות הכל הוא שקר אבל כבר הכו אותן על קדקדו שהרי מצינו הרבה מעשיות בגמ' ע"פ שמות וכשפים אמרה איהי מלתא ואסרתה לארבא אמרו כו' (שבת פ"א ב' חולין ק"ה ב') ובספ"ד מיתות ובירושלמי שם עובדא דר"א ור"י וכן בתירה וכן ר"ה ור"א דאיברו עיגלא תילתא ור' יהושע דאמר שם ואוקמיה בין שמיא לארעא (בכורות ה' ב') וכן אבישי בן צרויה (סנהדרין צ"ה א') והרבה כיוצא ואמרו (בספ"ד מיתות חולין ז' ב') למה נקרא שמן כשפים כו' והתורה העידה ויהיו תנינים וע' זוהר שם וכן קמיעין בהרבה מקומות ולחשים רבו מלספר. והפלוסופיא הטתו ברוב לקחה לפרש הגמרא הכל בדרך הלציי ולעקור אותם מפשטן וח"ו אינו מאמין בהם ולא מהם ולא מהמונם אלא כל הדברים הם כפשטן אלא שיש בהם פנימיות לא פנימיות של בעלי הפלוסופיא שזורקין אותו לאשפה שהם חצוניות אלא של בעלי האמת:

20. רי"ף מסכת פסחים דף כד עמוד א

רבינא אמר כל אחד ואחד מצוה בפני עצמו הוא ואמרי רבואתא הואיל וכל אחד וא' מצוה בפני עצמו הוא ברכינן בפה"ג אכל כסא וכסא

21. ר"ן על הרי"ף מסכת פסחים דף כד עמוד א

כתב הרב אלפסי ז"ל דכיון דכל חד וחד מצוה באפי נפשיה לענין ברכה נמי צריך לברוכי בפה"ג אכל כסא וכסא למד הרב ז"ל ענין הברכה ממה שאמר לענין זוגות לפי שהן שוין בדין נמלך שהרי נמלך אין בו משום זוגות ונמלך נמי קובע ברכה אחרת הילכך כיון דחזינן דהני כסי לא מצטרפין דלהוי זוגות אלמא לא מימשכי אהדדי והווי כנמלך הילכך כל אחד קובע ברכה לעצמו...

22. רש"י מסכת פסחים דף קט עמוד ב

גמרא ארבעה כסי תקינו רבנן כל חד וחד מצוה באפי נפשיה הוא. מכאן נ"ל דד' כוסות אין מעכבין זה את זה ואם אין לו אלא שלש ישתה כולן]: